

W 1999 r. odsłonięto pamiątkową tablicę w Miechowie

Samodzielnego Baonu Szturmowego „Suszarnia” 106 Dywizji Piechoty Armii Krajowej w składzie 4 kompanii. Przeprowadza akcję „Kośba”, zapisuje na swoim koncie 184 wypadki zbrojne, likwidacje konfidentów i gestapowców, potyczki.

1 stycznia 1945 r. odznaczony został przez Dowódcę AK gen. c.c. „Niedźwiadka” orderem Virtuti Militari.

Ujawnił się w 1945 r., pracował w Gdyni, Gdańsku a od 1947 r. we Wrocławiu.

17 grudnia 1948 r. aresztowany i przewieziony do Krakowa. Osadzony razem z Janem Mołędą „Trzaska” i Leonem Wyjadłowskiem „Ziemia” – byłym adiutantem „Ponara”.

Sądzony razem z Dowódcą 106 Dywizji Piechoty AK i sześcioma innymi, maltretowany fizycznie i psychicznie – nie załamał się.

30 maja 1953 r. wyrokiem Sądu Woj. w Krakowie skazany na 8 lat więzienia.

W 1956 r. na mocy Ustawy o Amnestii – złagodzona kara o połowę i jednocześnie uznano za odbytą. W czerwcu 1956 r. wyszedł na wolność z więzienia w Sieradzu.

Od lipca 1956 r. do 30 czerwca 1965 r. pracował we Wrocławiu i tam też przeszedł na emeryturę.

W 1957 r. został zweryfikowany do stopnia podpułkownika. Aktywnie udzielał się w Środowisku Spadochroniarzy „Cichociemnych”. Jego zasługi zostały uhonorowane licznymi odznaczeniami m.in.: Krzyż Niepodległości z Mieczami, Virtuti Militari, Krzyż Walecznych (4 razy), Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż POW, Wielkopolski Krzyż Powstańczy, Krzyż Armii Krajowej.

Antoni Iglewski „Ponar” – to postać historyczna, wpisana na zawsze w dzieje walki i dokonań Armii Krajowej.

Swoje przeżycia wojenne skrzętnie notował i zachował również w swojej doskonałej pamięci, a po latach osobiście spisał.

Jego „Wspomnienia z lat 1939–1945” drukiem wydane zostały w 2012 r. przez Wydawnictwo „Krukowiak”.

W 2010 r. odsłonięto tablicę pamiątkową na budynku LO w Radziejowie

Antoni Iglewski „Ponar” zmarł 27 stycznia 1979 r. we Wrocławiu ale kazał pochować się w Radziejowie w ukochanej Kujawskiej Ziemi – skąd Jego Ród.

W zimę stulecia Jego najwspanialszy żołnierz przewieźli trumnę ze zwłokami swojego Dowódcy z Wrocławia do Radziejowa.

Rok 2014 to rok znaczących rocznic związanych z osobą „Ponara”:

115. rocznica urodzin

75. rocznica zał. org. „Polska Armia w Kraju-Odc. Łomża–Grodno”

70. rocznica organiz. przez „Ponara” oddz. Partyzanck. „Skrzetuski”

70. rocznica objęcia przez „Ponara” d-ztwa Samodz. Partyzanck. Baonu Szturm. „Suszarnia” 106 DP-AK

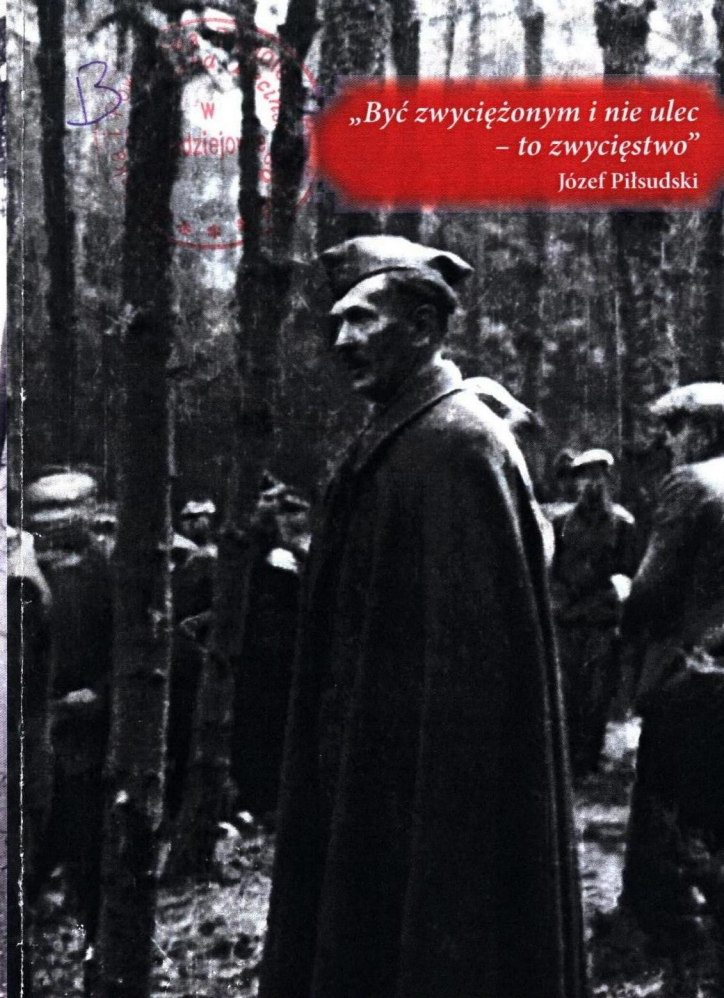
70. rocznica utworzenia tzw. Rzeczypospolitej Partyzanckiej

35. rocznica śmierci

Jako, że Antoni Iglewski „Ponar” służył również pod rozkazami Marszałka - zakończ tę folder cytatem:

*„Jestem wyznania zasady,
że ten kto nie szanuje i nie ceni swej przeszłości,
nie jest godzien szacunku teraźniejszości
ani prawa do przyszłości.”
Józef Piłsudski*

Zrealizowano ze środków Starostwa Powiatowego w Radziejowie
Wydawca: Towarzystwo Miłośników Kujaw w Radziejowie
Tekst i oprac. Szymon Szynkowski – siostrzeniec „Ponara”
Foto: archiwum rodzinne
Opracowanie graficzne i skład: Hubert Guzek
Druk: Dział Wydawniczy KEFR „Krukowiak”, Listopad 2013 r.

*„Być zwyciężonym i nie ulec
– to zwycięstwo”
Józef Piłsudski*

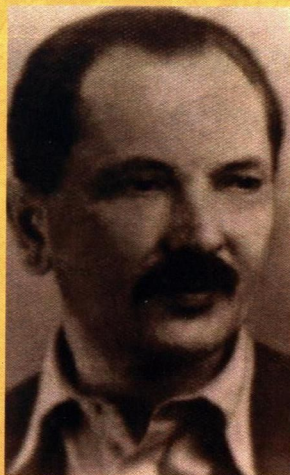
**Ppłk ANTONI IGLEWSKI
„PONAR”**

Cichociemny

Żołnierz Rzeczypospolitej

W 115. rocznicę urodzin i 35. rocznicę śmierci

Urodzony w Radziejowie 1 stycznia 1899 r. w rodzinie Franciszka i Julii z Mazeckich. W konspiracji używał pseudonimów: SUSEŁ, IGLA, NIECZUJA, ANTONI, MAZECKI, VANADI, PONAR. Używał też konspiracyjnych nazwisk: WŁADYSŁAW DROŹDŹEWSKI, JAN BARAŃSKI, NIKODEM GALEWSKI, JÓZEF SIKORSKI. Od 1916 r. należał do Polskiej Organizacji Wojskowej. Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim, a następnie w wojnie polsko-bolszewickiej

w ramach 5 Pułku Piechoty Legionów, 14 Pułku Piechoty i 31 Pułku Piechoty – do 1 lipca 1921 r.

Od czerwca 1922 r. do listopada 1933 r. pełnił służbę w 81 Pułku Piechoty Strzelców Grodzieńskich.

Po zwolnieniu z wojska pracował w Zarządzie Miejskim Grodna. 22 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany – z rozbitków wojskowych sformował oddział (ok. 200 ludzi) i na jego czele dotarł do Wolkowska.

19 września 1939 r. w okolicach Skidla stoczył potyczkę z dywersantami bolszewickimi.

Po kapitulacji Warszawy – samorzutnie z 5 innymi wojskowymi założył organizację „Polska Armia w Kraju – Odcinek Łomża–Grodno”.

W 1940 r. w Warszawie odznaczony został przez gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotę” Krzyżem Walecznych.

W kwietniu 1940 r. mianowany został p.o. Komendanta Okręgu Białystok Związku Walki Zbrojnej. W sierpniu 1940 r. zostaje zaprzysiężony na Rotę ZWZ.

W noc 17/18 listopada 1940 r. we wsi Morusy aresztowany przez NKWD i przez Białystok–Mińsk Białoruski przetransportowany do Moskwy na Łubiankę. Tam przesłuchiwany osobiście przez samego Komisarza Spraw Wewnętrznych – Berię.

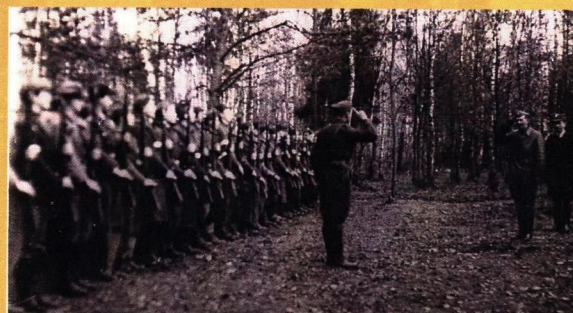
24 czerwca 1941 r. przed Najwyższym Sądem Wojennym w Moskwie został skazany na karę śmierci za „...organizowanie na terenie ZSRR Armii Podziemnej, której celem było oderwanie Zachodniej Białorusi od ZSRR i wskrzeszenie wolnej i niepodległej Polski”.

Uwolniony na podstawie Układu Sikorski – Majski.

Daleki Wschód ZSRR–Buzuluk: od lewej – Michał Rola-Żymierski, Stanisław Stroński, płk Józef Sychalski, Strumph Wojtkiewicz, Antoni Iglewski.

13 sierpnia 1941 r. wstąpił do Armii gen. Andersa gdzie do 10 grudnia 1941 r. był Szefem Kancelarii Naczelnego Dowództwa. Odbył długą drogę przez Bliski Wschód i wokół Afryki do Wielkiej Brytanii. W okresie od 4 stycznia do 9 lutego 1943 r.

106 K 14 32

Przebieg 141 Armii. Samodzielny Partyzancki Brygada
Soborowca.
Zobowiązany raport „Grotę” „Grotę” (Józef Grzegorzewski –
przyjaciel) – do kpt. Leona. Kawan. Soborowca. Ant. Iglewski „Ponara”

Zdjęcie własnoręcznie opisane przez „Ponara”

odbył przeszkolenie spadochronowe dołączając tym samym do elitarnego grona cichociemnych. Przed odlotem do Kraju otrzymał instrukcje od Naczelnego Wodza do gen. „Grotę” odnośnie działalności dywersyjnej.

W nocy 17/18 lutego 1943 r. wykonał skok spadochronowy na Placówkę odbiorczą „Lis” – 14 km od Mińska Mazowieckiego. Do końca 1943 r. był w dyspozycji Komendy Głównej Armii Krajowej. Od marca 1944 r. odkomenderowany do dyspozycji płk „Lutego” Dowódcy Okręgu Kraków. Skierowany do Inspektoratu „Maria” gdzie zostaje szefem KEDYWU oraz Zastępcą Inspektora majora „Bolko-Tysiąc” – Bolesław Nieczuja Ostrowski.

W kwietniu 1944 r. por. „Ponara” organizuje Oddz. „Skrzetuski” – pierwszy z prawdziwego zdarzenia oddział partyzancki i zostaje jego dowódcą.

28 lipca 1944 r. kpt. c.c. „Ponara” mianowany został Dowódcą

Grób „Ponara” znajduje się na cmentarzu parafialnym w Radziejowie. Poniżej zbliżenie na tablicę nagrobną.

Cichociemni

Żołnierze Polskich Sił Zbrojnych zrzućani na spadochronach do okupowanej Polski podczas II wojny światowej w celu walki z niemieckim okupantem oraz organizowania i szkolenia polskiego ruchu oporu w kraju.

Na specjalistyczne kursy, przygotowujące do działań w okupowanym kraju, wytypowano 2213 kandydatów spośród samych ochotników. Z pozytywnym wynikiem ukończyło go 605, do skoku skierowano 579 osób, a skoczyło do kraju 316. Początkowo odlatywali z bazy pod Londynem, a od 1944 z Brindisi.

Pierwszy skok do Polski miał miejsce w nocy z 15 na 16 lutego 1941 w Dębowcu. Operacja lotnicza nosiła kryptonim „Adolphus”. Ostatni zrzut miał miejsce 28 grudnia 1944. Przeprowadzono także 2 operacje „Most”, podczas których dochodziło do lądowania samolotów w okupowanej Polsce.

Z 316 przerzuconych do Polski „Cichociemnych” zginęło 112 (9 podczas lotu lub skoku, 84 zginęło w walce lub zostało zamordowanych przez gestapo, 10 zażyło truciznę po aresztowaniu, na 9 wykonano po wojnie karę śmierci na podstawie wyroków sądów Polski Ludowej w okresie stalinizmu). Spośród 91 cichociemnych, którzy brali udział w powstaniu warszawskim, 18 zginęło w walce.

Dziedziczką tradycji legendarnych „Cichociemnych” jest Wojskowa Formacja Specjalna GROM im. Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej.

„PONAR”

„W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Marii Panny, jako żołnierz powołany do służby specjalnej przysięgam, że poświęconego mi sprzętu, poczty i pieniędzy strzec będę nie tylko jako dobra państwowego, ale i jako środków i pieniędzy przeznaczonych dla odzyskania wolności Ojczyzny, a tajemnicy służby specjalnej dochowam, nawet wobec moich przełożonych i kolegów w konspiracji i nie zdradzę jej nikomu, aż do końca wojny. Tak mi Panie Boże dopomóż.”

Taksi przysięgi Cichociemnych